

ЗВІТ

з реалізації державної політики гендерної рівності, безбар'єрності, ветеранської політики, протидії безпековим викликам і постконфліктного відновлення у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ протягом вересня 2023 року – червня 2024 року

У період з вересня 2023 року по червень 2024 року у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ (далі – ДДУВС) активно реалізувалася державна політика у сфері рівних прав і можливостей жінок та чоловіків, безбар'єрності, ветеранської політики, протидії безпековим викликам, постконфліктного відновлення тощо. На виконання та впровадження національних планів і державних програм було проведено низку заходів різного рівня, практичних навчань, пройдено онлайн курси, здійснювалась наукова діяльність і підготовка дисертаційних робіт із вищезазначеної проблематики, підготовлено аналітичні звіти, проведено робочі зустрічі та консультації.

1. Контрольні документи

Питання гендерної рівності, безбар'єрності, протидії безпековим викликам і постконфліктного відновлення включено до низки провідних міжнародних звітів, що є одним із пріоритетів євроінтеграційної політики України. Так, станом на 2023 рік Україна посідає 66 місце зі 146 країн за Індексом із гендерної рівності (Gender Inequality Index).

Крім того, державна політика у зазначеній сфері регламентується наступними планами та стратегіями:

– Національний план дій України з виконання резолюції Ради Безпеки ООН «Жінки, мир, безпека» до 2025 року (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 113 (у редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 р. № 637-р));

– Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2025 року (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. № 273);

– Національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2025 року (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 р. № 634-р);

- Концепція Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 р. № 728-р);
- Реалізація зобов'язань Уряду України, взятих в рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. № 1578-р);
- Регіональна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі в Дніпропетровській області на період до 2025 року (схвалено рішенням Дніпропетровської обласної ради від 06.08.2021 р. № 97-7/VII);
- Моніторингу зовнішніх загроз Україні (розпорядження Директорату стратегічного планування і європейської інтеграції Міністерства внутрішніх справ України від 21.02.2022 № 6809/22-2022);
- Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 р. № 752-р);
- Стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.12.2022 р. № 1163-р);
- Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 р. № 372-р);
- План МВС з виконання Операційних висновків за результатами восьмого засідання Діалогу з прав людини між Україною та ЄС (схвалено Міністерством внутрішніх справ України від 24.10.2023 р. № 50475/14).

Протягом звітнього періоду за результатами проведеної роботи радником ректора державного університету з гендерних питань було підготовлено **38** відповідей у формі звітів, зокрема **10** щомісячних, **19** щоквартальних, **4** щорічних, **15** поточних.

2. Механізм забезпечення гендерної рівності

ДДУВС впроваджує гендерну складову в усі напрями діяльності – освітній процес, науково-дослідна та виховна діяльність, кадрова політика тощо. До роботи у вищезазначених напрямках долучаються всі структурні підрозділи ДДУВС.

Крім того, здійснюється надання правничої допомоги ветеранам і членам їх родин, військовослужбовцям, внутрішньо переміщеним особам, особам з інвалідністю та особам, які постраждали від гендерної дискримінації, гендерно зумовленого насильства через *юридичну клініку «Істина»*. Зокрема створена та функціонує профільна лабораторія – *Навчально-наукова лабораторія*

дослідження проблем правового статусу внутрішньо переміщених осіб та забезпечення гендерної рівності. Також здійснюється надання психологічної допомоги вищезазначеним категоріям осіб *відділенням психологічного забезпечення ДДУВС.* Радником ректора державного університету з гендерних питань координується співпраця з міжнародними організаціями, зокрема Програмою розвитку ООН в Україні, Консультативною місією Європейського Союзу, Радою Європи, Фондом ООН у галузі народонаселення у Дніпропетровській області, а також реалізується співпраця на місцевому рівні з Дніпропетровською ОВА, Дніпропетровською обласною радою, ГУНП у Дніпропетровській області, ДСНС тощо.

3. Заходи

Протягом звітного періоду проведено **143** заходи, зокрема **110** – у 2024 році.

Критерій	Категорія	Загальна кількість	З них у 2024 р.
За масштабом:	Міжнародні	26	20
	Всеукраїнські	34	29
	Регіональні	37	30
	Внутрішньоуніверситетські	46	31
За тематикою:	Гендерна рівність	34	27
	Протидія насильству та дискримінація	41	28
	Безбар'єрність	13	12
	Ветерани	9	7
	Права ВПО	6	5
	Права дітей, які постраждали від насильства та війни	14	10
	Кібербезпека	7	4
	Психологічна підтримка	19	15
За цільовою аудиторією:	Здобувачі вищої освіти	40	27
	Наукові та науково-педагогічні працівники	30	24
	Фахівці-практики	55	44
	Ветерани та військовослужбовці	18	15
За проведенням:	Організовані	109	80
	Участь у зовнішніх	34	30

4.1. Інтеграція гендерної складової в освітній процес

З метою створення ефективного механізму реагування на випадки всіх видів дискримінації та насильства за ознакою статі для забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків, включаючи представників вразливих груп, які можуть потерпати від множинної дискримінації та насильства, до правосуддя, зокрема шляхом підвищення компетенції фахівців системи кримінального правосуддя науково-педагогічними працівниками розроблено науково-методичні матеріали з 20 навчальних дисциплін, що викладаються для здобувачів вищої освіти ДДУВС:

- Основи теорії гендеру, бакалаврський рівень, 081 «Право»;
- Європейське антидискримінаційне право, бакалаврський рівень, 081 «Право»;
- Толерантність та недискримінація в роботі поліцейського, бакалаврський рівень, 081 «Право»;
- Гендерна політика, бакалаврський рівень, 081 «Право»;
- Міжнародно-правові стандарти захисту прав людини бакалаврський рівень, 081 «Право»;
- Запобігання домашньому насильству, магістерський рівень, 081 «Право»;
- Державна політика протидії та запобігання насильству і дискримінації, магістерський рівень, 081 «Право»;
- Міжнародний захист прав людини, магістерський рівень, 081 «Право»;
- Основи юридичної та клінічної практики, магістерський рівень, 081 «Право»;
- Забезпечення гендерної рівності, магістерський рівень, 081 «Право»;
- Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності, магістерський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність»;
- Захист та дотримання прав людини у правоохоронній діяльності, магістерський рівень, 081 «Право»;
- Захист та дотримання прав і свобод людини в діяльності Національної поліції, магістерський рівень, 081 «Право»;
- Заходи протидії домашньому насильству, бакалаврський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність»;
- Забезпечення прав дитини в правоохоронній діяльності, бакалаврський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність»;
- Запобігання та протидія домашньому насильству, бакалаврський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність»;
- Робота підрозділів ювенальної превенції за методикою «Barnahus», бакалаврський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність»;

– Компетенція підрозділів превентивної діяльності у сфері запобігання та протидія домашньому насильству, насильству за ознаками статі, бакалаврський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність»;

– Протидія нелегальній міграції, бакалаврський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність»;

– Організація діяльності щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, бакалаврський рівень, 262 «Правоохоронна діяльність».

У межах зазначених дисциплін вивчаються питання «Міжнародні стандарти у сфері прав людини», «Свобода та особиста недоторканість», «Практика Європейського суду з прав людини», «Формування гендерної компетенції відповідно стандартів ООН та НАТО», «Принцип недискримінації в роботі поліцейського», «Гендерно-чутливий підхід в роботі поліцейського», «Національне та міжнародне законодавство про запобігання та протидії домашньому насильству», «Причини та умови вчинення домашнього насильства» тощо.

До тематичного плану зі службової підготовки постійного атестованого складу університету на 2023-2024 навчальний рік включено тему «Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека»».

У **19** освітніх програмах врахована складова з протидії дискримінації та насильству за ознакою статі для забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків, включаючи представників вразливих груп, які можуть потерпати від множинної дискримінації та насильства, зокрема:

– Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти – **9** освітніх програм (081 «Право» (цивільні та поліцейські), 262 «Правоохоронна діяльність» (цивільні та поліцейські), 051 «Економіка», 053 «Психологія», 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування», 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»);

– Другий (магістерський) рівень вищої освіти – **7** освітніх програм (081 «Право» (цивільні та поліцейські), 262 «Правоохоронна діяльність» (цивільні та поліцейські), 051 «Економіка», 053 «Психологія», 281 «Публічне управління та адміністрування»);

– Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти – **3** освітні програми (081 «Право», 051 «Економіка», 281 «Публічне управління та адміністрування»).

В освітньому процесі в межах підвищення кваліфікації патрульних поліцейських, працівників Національної поліції підрозділів ОАЗОР, карного розшуку, сектору превенції, а також спеціалізації працівників патрульної поліції у 2023 році при викладанні навчальної дисципліни «Права людини. Верховенство права. Конституціоналізм» у частині висвітлення питань гендерного паритету та забезпечення гендерної рівності у правоохоронній діяльності використовувалися методичні рекомендації щодо інтеграції гендерних підходів у систему підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони.

Під час навчання поліцейських відділення первинної професійної підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації, до Типових навчально-тематичних планів включені теми:

- «Права людини. Верховенство права. Конституціоналізм»,
- «Попередження домашнього насильства»,
- «Толерантність та недискримінація в роботі поліцейського».

У межах зазначених тем вивчаються питання:

- «Міжнародні стандарти у сфері прав людини»,
- «Свобода та особиста недоторканість»,
- «Практика Європейського суду з прав людини»,
- «Формування гендерної компетенції відповідно стандартів ООН та НАТО»,
- «Принцип недискримінації в роботі поліцейського»,
- «Гендерно-чутливий підхід в роботі поліцейського»,
- «Національне та міжнародне законодавство про запобігання та протидію домашньому насильству»,
- «Причини та умови вчинення домашнього насильства» тощо.

У 2023 році при довгостроковому та короткостроковому підвищенні кваліфікації та спеціалізації **3031** поліцейський вивчали питання щодо забезпеченні прав людини, прав жінок, насильства за ознаками статі, запобігання та протидії домашньому насильству, протидії торгівлі людьми тощо. З них успішно закінчили навчання – **3019**, а 12 отримали довідки через припинення навчання.

Викладачами циклів відділення для курсантів перших курсів на первинній професійній підготовці викладалися такі навчальні дисципліни, як «Толерантність» та «Запобігання домашньому насильству». Зазначені дисципліни вивчали **494** курсанти.

Освітньою програмою 053 «Психологія» кафедри психології та педагогіки навчально-наукового інституту права та інноваційної діяльності передбачено вивчення методик щодо надання психологічної допомоги особам, які отримали психологічну травму, зокрема внаслідок війни в наступних курсах: «Психологія та соціологія тероризму та війни»; «Військова психологія»; «Кризова психологія»; «Психологія конфліктів»; «Психологія стресу»; «Конфліктологія».

До дисципліни «Соціологія» включено тему «Особливості функціонування зелених кімнат для допиту постраждалих дітей від насильства на прикладі дитячої зеленої кімнати ДДУВС». У межах дисципліни проведено відкриту лекцію на тему: «Ментальне здоров'я: скажи, як ти? (Допомога під час військових загроз)» для здобувачів спеціальності 053 «Психологія».

4.2. Міжнародна діяльність

За звітний період проведено **26** заходів міжнародного рівня, з них **16** – навчання за участю міжнародних експертів-практиків. Крім того, радником ректора державного університету з гендерних питань координується активна

співпраця з міжнародними організаціями, зокрема Програмою розвитку ООН в Україні, Консультативною місією Європейського Союзу, Радою Європи, Фондом ООН у галузі народонаселення у Дніпропетровській області тощо. У межах співпраці проведено заходи, серед яких можна відзначити:

- тренінг з гендерного насильства для викладачів ДДУВС про значення Стамбульської конвенції у визначенні різних форм дискримінації та насильства проти жінок і системні та контрольовані стратегії викорінення цих явищ, проведений експерткою з гендерних питань КМЄС (23.11.2023);

- тематична лекція Валерії ГРЕППІ, громадської діячки, координаторки програм з міжнародного волонтерства VIS, на тему «Інтегрована медична та матеріально-технічна підтримка дітей, постраждалих від війни, на сході та півдні України» на засіданні міжнародного круглого столу «Безпека Дитини у Глобалізованому Світі: Правові, Медико-Психологічні та Технічні Аспекти». Захід проходив в рамках акції «16 днів без насильства» та був присвячений обговоренню проблемних питань забезпечення безпеки дитини в умовах глобалізації, враховуючи правові, психологічні, медичні, інформаційні та технічні засоби (28.11.2023);

- спільно з КМЄС проведено міжнародний форум «Припинення гендерно зумовленого насильства починається з тебе», що пройшов у межах міжнародної кампанії «16 днів активізму проти гендерно зумовленого насильства». Форум об'єднав зусилля 150 представників міжнародних організацій та громадських об'єднань навколо обговорення проблем гендерно зумовленого насильства, зокрема домашнього насильства, пов'язаного з конфліктом, особливо в умовах воєнного стану, а також роль чоловіків у запобіганні та протидії гендерно зумовленому насильству (05.12.2023);

- лекція для здобувачів вищої освіти ДДУВС з нагоди 75 річниці прийняття Загальної декларації прав людини з метою обговорення прав людини та актуальності Загальної декларації прав людини в українському контексті за участю представників Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні (07.12.2023);

- практичний семінар за участю експертів мобільного підрозділу КМЄС для курсантів та викладачів університету з питань розслідування транснаціональних злочинів та міжнародного співробітництва у кримінальних справах з особливим акцентом на торгівлю людьми, гендерно зумовлене насильство та міжнародне співробітництво у кримінальних справах з цього приводу. Участь у заході взяли курсанти 3 курсу груп досудового розслідування та стратегічних розслідувань, студенти навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти (30.01-01.02.2024) тощо.

4.3. Онлайн-курси

Загалом за звітний період отримано **2021** сертифікат, з них **1783** – у 2024 році.

Пройдено онлайн-курс з гендерної тематики: «Жінки, мир, безпека» розроблений за підтримки Женевським центром з питань урядування в секторі безпеки (DCAF) в партнерстві зі студією онлайн-освіти EdEra, Державної служби України з надзвичайних ситуацій за підтримки ООН, за результатами отримано **968** сертифікати, з них **786** – у 2024 році.

Науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти пройдено онлайн-курси з гендерної тематики та питань протидії торгівлі людьми на платформах «Edera» та «Prometheus» та отримано **423** сертифікати:

- «Вимоги МОН. Протидія булінгу та мобінгу»;
- «Гендерний підхід в управлінні проєктами»;
- «Гендерно орієнтоване врядування»;
- «Жінки, мир, безпека»;
- «Запобігання торгівлі людьми»;
- «Жінки та чоловіки: гендер для всіх»;
- «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад»;
- «Мобінг на робочому місці. У яких випадках працівники та роботодавець можуть понести покарання»;
- «Особливості гендерної рівності в освітньому процесі»;
- «Гендерна рівність та протидія сексуальним домаганням у військовій сфері»;
- «Як протидіяти сексуальному насильству, пов'язаному з війною та професійно надавати допомогу постраждалим: керівництво для фахівців та фахівчинь»;
- «Ветеранська політика»;
- «Соціальна динаміка травми: чи робить сильнішим те, що не вбиває?»;
- Жіноче лідерство та політична участь жінок»;
- «Я знаю гендер» тощо.

Науково-практичними працівниками пройдено курс «Порядок денний «Жінки, мир, безпека: онлайн-курс для представників сектору безпеки на прикладі відомчого плану дій 1325 ДСНС України», за результатами якого отримано **496** сертифікатів.

Отримано сертифікати про успішне проходження освітньої програми «Базові знання про гендер» на платформі «Дія.Освіта» (29.10.2023), за результатами отримано **94** сертифікати.

4.4. Навчання з питань запобігання та протидії домашньому, гендерно зумовленому насильству для фахівців Дніпропетровської області

У період з 11 березня 2024 року по 11 квітня 2024 року на базі ДДУВС організовано та проведено навчання для об'єднаних територіальних громад з питань запобігання та протидії домашньому, гендерно зумовленому насильству для фахівців Дніпропетровської області в форматі серії тренінгів із **10 тем**.

Програма навчання включала наступні теми тренінгів, а саме:

1. Ознайомлення з нормативно-правовими актами України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
2. Поняття та форми роботи з гендерно зумовленим насильством;
3. Взаємодія суб'єктів соціальної роботи у сфері запобігання і протидії домашньому та гендерно зумовленому насильству;
4. Захист прав і законних інтересів дітей;

5. Особливості роботи з дітьми, які стали свідками насильства;
6. Організація роботи з кривдниками;
7. Профілактика домашнього насильства у громадах;
8. Особливості роботи з сім'ями, які мешкають у місцях компактного проживання (ВПО) щодо запобігання та протидії насильству;
9. Особливості роботи щодо запобігання та протидії насильству в сім'ях військовослужбовців, які брали участь у бойових діях і поведуться агресивно з членами сім'ї;
10. Булінг: поради батькам, учителям і дітям.

Навчання пройшли представники центрів надання соціальних послуг, служб у справах дітей, відділів освіти, бібліотек, органів місцевого самоврядування, психологи, які надають послуги постраждалим особам, ювенальної превенції ГУНП у Дніпропетровській області, поліцейські офіцери громади Дніпропетровської області, дільничні офіцери поліції та інші спеціалісти.

5. Публікаційна активність

5.1. Дисертаційні дослідження

Проведено **17** дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії аспірантами й ад'юнктами університету:

1. Стахура А. П. «Адміністративно-правове забезпечення гендерної рівності у Національній поліції України»;
2. Джаврук І. Д. «Кримінологічна характеристика та запобігання сексуальному насильству, пов'язаному зі збройним конфліктом в Україні»;
3. Сенько В. В. «Кримінальна відповідальність за домагання дитини для сексуальних цілей»;
4. Голуб О. О. «Кримінальна відповідальність за сексуальне насильство, пов'язане зі збройним конфліктом, вчинене щодо неповнолітніх осіб»;
5. Максимова М. К. «Адміністративно-правове забезпечення реалізації дитиною права на безпечні умови життя»;
6. Балтакса І. В. «Правовий статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів: теоретико-правова характеристика»;
7. Малишко С. І. «Юридичний обов'язок повнолітніх дітей піклуватися про своїх непрацездатних батьків та механізм його реалізації в Україні (загальнотеоретичний аспект)»;
8. Кривопис О. Г. «Розслідування злісного невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування»;
9. Кричун А. Ю. «Кримінальна відповідальність за проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи»;
10. Головінова О. Ю. «Кримінальна відповідальність за примушування до шлюбу»;

11. Кошляк Н. Е. «Інституційний механізм забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні: теоретико-правова характеристика»;
12. Медяник І. С. «Механізм реінтеграції тимчасово окупованих територій України: теоретико-правова характеристика»;
13. Ключков С. О. «Механізм забезпечення прав і свобод осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України: теоретико-правова характеристика»;
14. Бородін О. І. «Розслідування торгівлі людьми, яка вчиняється в умовах збройних конфліктів»;
15. Барчук А. Б. «Адміністративно-правове забезпечення прав представників ЛГБТ спільноти в Україні»;
16. Голобородько В. В. «Кримінальна відповідальність за порушення рівноправності громадян (ст.161 КК України)»;
17. Лебедева Ю. В. «Репродуктивні права і свободи людини: конституційно-правова характеристика».

5.2. Наукові роботи

За звітний період загалом підготовлено **73** наукові роботи, зокрема:

- монографії – **3**;
- статті – **32**;
- тези – **38**.

Крім того, з них:

- **27** наукових публікацій, зокрема розділ до зарубіжної колективної монографії «Organizational and legal fundamentals for the formation of a security environment in Ukraine», де розкрито окремі положення Стамбульської конвенції, проаналізовано основні детермінанти поширення домашнього насильства, розглянуті перспективні напрямки запобігання даному акту делінквентної поведінки;
 - **9** праць з питань посилення комунікації з професіоналами та широкою громадськістю;
 - **37** наукових праць з питань забезпечення гендерної рівності, зокрема прав жінок, протидії дискримінації за ознаками статі, включаючи проінформованість жінок про їх права тощо.

6. Співпраця з консультативно-дорадчими органами та міжнародними організаціями (ПРООН, Фонд ООН у галузі народонаселення, КМЄС тощо)

З метою впровадження порядку денного резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» з метою створення умов для участі у роботі у консультативно-дорадчих органах було залучено ад'юнктів університету, зокрема підписано протокол про приєднання до Меморандуму Коаліції «Дніпропетровщина 1325» (10.11.2023).

Радник ректора державного університету з гендерних питань входить до складу робочої групи Координаційної ради з питань сімейної та гендерної політики, попередження насильства в сім'ї, протидії торгівлі людьми при Дніпропетровській обласній державній адміністрації. Здійснювалась робота за такими напрямками: проведення для фахівців територіальних громад тренінгів та навчань з метою створення ефективної системи запобігання та протидії домашньому насильству, надання всебічної допомоги сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах тощо. Наради робочої групи проводяться на постійній основі.

Також взято участь у засіданні робочої групи з питань попередження випадків і надання допомоги постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. Зокрема обговорювали питання стосовно організації та проведення навчання для державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування щодо виявлення випадків, формування умінь із застосування комплексного інтегрованого підходу щодо належного реагування на випадки сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, розроблювалися алгоритми, методика, пропозиції до чинного законодавства.

7. Допомога військовослужбовцям, ветеранам і внутрішньо переміщеним особам

У ДДУВС забезпечено надання безоплатної правничої та психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам, військовослужбовцям, ветеранам та членам їх родин психологами університету, зокрема через функціонування юридичної клініки «Істина».

Юридичною клінікою «Істина» вжито ряд заходів з питань безбар'єрності надання первинної правничої та елементів психологічної допомоги без ознак дискримінації чи обмежень в отриманні такої допомоги особами, зокрема надано консультації з правових питань.

Під час надання психологічної допомоги, проведення заходів психологічної стабілізації учасникам бойових дій та членам їх родин в обов'язковому порядку проводяться, зокрема, і вправи, що направлені на формування в родинах нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, толерантного та небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед, постраждалих дітей. Протягом звітного періоду була надана допомога **64** особам за цим напрямком.

Проводилися заходи з надання психологічної допомоги різним категоріям громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, а саме:

- учасникам бойових дій;
- ветеранам;
- військовослужбовцям;
- членам родин зазначених категорій;
- особам зі статусом ВПО.

ДДУВС є учасником проєкту «ТитаниUA»: у межах реалізації цієї ініціативи на базі університету проводяться тренування для ветеранів-військових з метою їх реабілітації та інтеграції в усі сфери життя. Одними з напрямків тренувань є бокс: тренування відбуваються під керівництвом досвідчених викладачів кафедри спеціальної фізичної підготовки, а також на постійній основі (щотижня) проводяться тренування з настільного тенісу.

На базі ДДУВС працює Центр надання психологічної допомоги та проведення заходів психологічної реабілітації учасників бойових дій і членам їх родин. Крім цього, у ДДУВС навчається **363** здобувачі вищої освіти за державним замовленням, які мають статус внутрішньо переміщених осіб, з якими ведеться постійна робота.

У ДДУВС функціонує Автошкола для осіб з інвалідністю при Дніпровському державному університеті внутрішніх справ. Проєкт МВС України реалізовано в межах Національної стратегії створення безбар'єрного простору та за ініціативи першої леді України Олени Зеленської «Без бар'єрів».

Для забезпечення можливості реалізації права на звернення та отримання послуг з-поміж осіб з інвалідністю (з порушенням слуху та порушенням опорно-рухового апарату, якщо не мають нормативно встановлених у законодавстві медичних протипоказань) на базі університету запроваджені та функціонують курси з підготовки водіїв категорії «В», «С1» цих категорій осіб як цілісної та якісної послуги з отримання посвідчення водія на право керування транспортним засобом для осіб, які мають або отримали статус особи з інвалідністю. Загальна тривалість навчання – 11 тижнів. Загалом успішно пройшли навчання **51** слухач, з них **7** жінок, **44** чоловіки, зокрема **27** військовослужбовців:

- водійське посвідчення, категорія «В» – 14 осіб;
- водійське посвідчення, категорія «С1» – 1 особа;
- підвищення водійської кваліфікації, категорія «В» – 3 особи;
- навчання (теорія + практика), категорія «В» – 28 осіб;
- підготовка, категорія «С1» – 3 особи;
- Перепідготовка, категорія «С1» – 2 особи.

8. Психологічна допомога

Відділенням психологічного забезпечення, під час вивчення соціально-психологічного клімату в колективах ДДУВС, окремо здійснюється вивчення рівня задоволеності умовами праці, матеріально-технічним забезпеченням діяльності працівників закладу.

Під час проведення психологічних тренінгів та занять зі здобувачами вищої освіти наголошено на особливостях взаємодії та використання гендерно чутливого підходу спілкування з постраждалими, які пережили насильство в умовах збройного конфлікту. Загалом за даною тематикою проведено **39** занять за тематиками:

- «Вправи стабілізації психоемоційного стану та правила надання першої психологічної допомоги»,
- «Резильєнтність. Збереження та зміцнення психічного здоров'я»,
- «Ознайомчо-мотиваційне заняття щодо відпрацювання навичок стабілізації психоемоційного стану»,
- «Емоції та їх вплив на успішну комунікацію»,
- «Безпечне місце для ВПО»,
- «Як впоратися зі стресом в період воєнного часу»,
- «Запобігання проявів будь-яких форм насилля».

Психологами відділення психологічного забезпечення було проведено **15** занять, що охопили **397 осіб**, щодо дотримання толерантності та принципів безбар'єрного спілкування. Заняттями були охоплені працівники медичної частини ДДУВС, працівники Запорізького ЦППП «Академія поліції» та керівники курсів курсантських інститутів і факультетів університету. Зокрема заняття на теми «Емоційний інтелект та емоційна регуляція як запорука професійного вигорання поліцейських», «Залежність – як девіантна форма поведінки осіб з різними рівнями психологічної стійкості» тощо.

Завідувача кафедри гуманітарних дисциплін та психології поліцейської діяльності Кирила НЕДРЮ у жовтні 2023 року (05.10.2023, 12.10.2023, 19.10.2023, 26.10.2023) було залучено до проведення тренінгів із психологічної стійкості для поліцейських ГУНП у Запорізькій області.

Психологиня університету Аліна ГОРОДНІЧЕНКО в січні 2024 року пройшла навчальний курс методу БСТ (біосугестивної терапії) у м. Києві. Метод дозволяє надавати профілактично-психологічну допомогу населенню, зокрема жінкам, які постраждали від конфлікту.

З метою підвищення рівня кваліфікації психолога, щодо надання допомоги неповнолітнім і малолітнім особам, які постраждали від насилля, завідувач відділення психологічного забезпечення Сергій ВИШНЕВСЬКИЙ пройшов курс навчання та внесений до Всеукраїнського реєстру психологів, які можуть бути залучені до процесуальних дій за участю дитини в межах кримінальних проваджень.

Психологи університету пройшли навчання з отриманням відповідних сертифікатів:

- Робота з ПТСР в умовах воєнного часу;
- Особливості психологічної роботи з цивільним населенням після полону;
- Підтримка психічного здоров'я.
- 8-ми крокова програма по роботі з втратою для дітей та дорослих;
- Арт-терапія в роботі з ПТСР у дітей.
- Емоційно-Образна Терапія – Аналітично-дійова терапія (від приватного навчального закладу додаткової освіти);
- навчання на базі Міжнародної тренінгової компанії OSNOVA.

Проводиться робота з перемінним і постійним складом, що спрямована на підвищення психологічної стійкості, відпрацювання та володіння вправами

стабілізації психоемоційного стану та вмінню надавати першу психологічну допомогу. Моніторинг психологічного стану всіх категорій особового складу університету здійснюється в постійному режимі за допомогою опитувань. Проведено **6** опитувань, якими охоплено **46** жінок і **43** чоловіки.

Розроблено анкетування та проведено вивчення соціально-психологічного клімату. Загалом проведено **22** вивчення, охоплено **172** особи, з яких:

- чоловіків – 88 осіб;
- жінок – 84 особи;
- одружені – 115 осіб;
- не одружені – 47 осіб;
- розлучені – 6 осіб;
- цивільний шлюб – 1 особа;
- у відносинах – 1 особа;
- вдівці – 3 особи.

Наявних проблем, що стосуються вирішення гендерних питань не виявлено.

Також, психологами університету проведено **21** тренінгів і **56** заняття, у ході яких охоплено **1145** осіб, зокрема з метою формування небайдужого ставлення до постраждалих осіб, зокрема постраждалих дітей, усвідомлення домашнього насильства як порушення прав людини тощо. Під час проведення заходів з постійним і перемінним складом в обов'язковому порядку наголошується на дотриманні принципів толерантності, статевої рівності та відпрацьовуються вправи стабілізації психоемоційного стану та надання першої психологічної допомоги.

Здійснюється психологічне супроводження процесуальних дій відносно дітей, які постраждали внаслідок різних форм насилля (зокрема домашнього, сексуального тощо) під час збройного конфлікту. Організована взаємодія між ДДУВС, слідчими НПУ, СБУ, Центром надання вторинної правової допомоги та Інститутом судових експертиз. Протягом звітнього періоду в «Кризовій кімнаті дружньої до дитини» проведено **20** слідчих дій (переважно допити потерпілих та свідків), здійснено **7** експертиз щодо наявності ознак домашнього насилля тощо. Загалом охоплено **57** осіб, з них **17** малолітніх і неповнолітніх дітей.

Психологами університету були здійснені виїзди на місця руйнувань житлових будинків внаслідок застосування ворогом зброї проти цивільного населення. Організована взаємодія з психологічною службою ДСНС і проведені заходи стабілізації з **17** особами, з яких **5** лікарів та **1** дитина.

8. Висновки

За результатами проведеної роботи за звітний період можна зробити такі ключові висновки:

- підготовлено 38 звітів, зокрема 10 щомісячних, 19 щоквартальних, 4 щорічних, 15 поточних;

- проведено 143 заходи із залученням міжнародних експертів, фахівців-практиків, представників державних інституцій і громадських об'єднань, наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти тощо;
- у 19 освітніх програмах врахована гендерна складова, що викладається у 20 навчальних дисциплінах;
- підвищили кваліфікацію 3031 поліцейський;
- проведено 16 навчань за участю міжнародних експертів-практиків;
- пройдено понад 14 онлайн-навчань за результатами яких отримано 2021 сертифікат;
- проведено 17 дисертаційних досліджень і підготовлено 73 наукових робіт;
- надана безоплатна правнича допомога 64 внутрішньо переміщеним особам, 8 військовослужбовцям, проводиться систематична робота зі 363 здобувачами вищої освіти ДДУВС, які мають статус внутрішньо переміщеної особи;
- 51 слухач Автошколи для осіб з інвалідністю ДДУВС успішно пройшли навчання, зокрема водійське посвідчення категорії «В» отримали 14 осіб, категорії «С1» – 1 особа;
- проведено 110 занять і 21 тренінг з психологічної підтримки та допомоги, охопивши 1879 осіб;
- проведено 28 психологічних опитувань із залученням 261 респондента;
- проведено 20 слідчих дій, здійснено 7 експертиз, загалом охопивши 57 осіб, з яких 17 діти;
- спільно з психологічною службою ДСНС України проведені 17 стабілізаційних заходів, з яких надана допомога 5 лікарям та 1 дитині.

**Радник ректора
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
з гендерних питань**

Лариса НАЛИВАЙКО